



Internkontrollplan för Kommunstyrelsen år 2021

Inledning

Den interna styrningen och kontrollen är en del av kommunens styrsystem och ett redskap för kommunens ledning att främja en effektiv ledning av organisationen, hantering av risker, utveckling av verksamheten och utvärdering av verksamhetens resultat - ytterst för att säkerställa att verksamhetens syfte och mål nås.

Målet med intern kontroll är:

- ändamålsenlig verksamhet
- kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer mm

En effektiv internkontroll innebär att egen granskning och uppföljning genomförs i samtliga dessa avseenden, med fokus på:

- Att system och rutiner finns så att budgeterade medel och andra resurser används i överrensstämmelse med tagna beslut.
- Att säkerställa att lagar, bestämmelser, anvisningar, riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att minimera risken för missbruk och avsiktliga eller oavsiktliga fel som leder till extrakostnader eller att kommunens tillgångar äventyras.
- Att säkerställa en rättvisande redovisning genom kontroll av riktigheten och tillförlitligheten i räkenskaperna.
- Att skydda politiker och tjänstepersoner mot oberättigade misstankar om oegentligheter.

Enligt Kommunallagen 6 kap 6 § ska nämnderna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. KL 6:7 föreskriver att "nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten". De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Detsamma gäller när värden av en kommunal angelägenhet med stöd av KL 3:16-19 har lämnats över till någon annan.

Revisorerna granskar i den omfattning som följer av god revisionssed den verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna har även skyldighet att pröva den interna kontroll som åvilar respektive nämnd med utgångspunkt från vad som är skrivet i kommunallagen om nämndens ansvar för sin verksamhet (KL 6:7). Revisorerna rapporterar enbart till kommunfullmäktige som är deras uppdragsgivare.

Kommunstyrelsen skall enligt KL 6:1 ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. I detta ligger ett ansvar för utformningen av en övergripande organisation för den interna kontrollen.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre övergripande internkontrollområden;

- Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet
- Informationssäkerhet
- Ekonomi och hushållning av kommunens resurser.

Nämnderna utformar sina specifika kontrollområden, dokumenterar dessa och antar dem i nämnden. Nämndernas ansvar gäller även när en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan.

I nämndernas internkontrollplaner ska (minst) två internkontrollpunkter finnas till respektive internkontrollområde.

Nämnderna och styrelsen ska besluta om en internkontrollplan med åtgärder som bygger på en riskinventering och analys utifrån konsekvenser och sannolikhet att de inträffar. Planen ska sedan löpande åiterrapporteras och följas upp, åtgärder med anledning av genomförd internkontrollplan ska rapporteras till nämnd och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om kommunkoncerngemensamma internkontrollområden och nämnderna upprättar årligen en internkontrollplan. Avrapporteringar ska göras i samband med delår 1 och 2 samt i en slutrapport över kontrollens resultat, inklusive eventuell åtgärdsplan.

I kommunstyrelsens internkontrollplan för 2021 ingår 14 internkontrollpunkter med tillhörande åtgärder, kategoriserade under Kommunfullmäktiges internkontrollområden.

En central del av det interna kontrollarbetet handlar om att systematisera, dokumentera och rapportera de insatser som löpande görs med att granska den egna verksamheten inom förvaltningens olika områden. För att kunna tala om en god intern kontroll är det viktigt att det finns en fungerande uppföljning och åiterrapportering. Uppföljningen ska visa utfallet i förhållande till de planer och mål som har beslutats. Fullmäktige måste få besked att verksamheten bedrivs enligt fattade beslut, till rätt kostnad och på rätt sätt, löpande under året och i samband med årsredovisningen.

Kontrollprocesserna ska prioritera områden med högre risk. Kontrollkostnaden måste alltid vägas mot de konsekvenser som uppstår vid fel. Kontrollansvariga kan vara personer inom den egna verksamheten men de ska då inte vara direkt involverade i arbetet med den kontrollrutin/eller det system som vederbörande har ansvar för i den ordinarie verksamheten.

Vad bör granskas?

Den interna kontrollen skall inriktas mot det väsentliga för verksamhetens utförande enligt uppställda mål och täcka en så stor del av verksamheten som möjligt. För att få en bild av vad den interna kontrollen bör omfatta är det viktigt att ha medvetenhet om att brist på måluppfyllelse eller ekonomiska förluster kan bero på både systemfel, slarv, otillräcklig kunskap, dåliga instruktioner, brist på kommunikation samt oegentligheter. Därför bör granskning kontinuerligt ske av verksamhetens inriktning och arbete mot uppställda mål, samt av ekonomiska transaktioner, exempelvis i form av stickprov på betalningar, lön, kundfakturerings, och inköp. Det är även av största vikt att även granska verksamhetens efterlevnad av offentlighetsprincipen, följsamhet till antagna styrdokument, lagar och reglementen.

Åtgärder per internkontrollområde

Inför framtagandet av föreliggande internkontrollplan genomförs en riskinventering och riskanalys. Denna används för att genomföra proaktiva åtgärder i syfte att förbättra att avvikelser uppkommer.

Nedan redovisas utifrån den översiktliga riskbedömningen ett antal prioriterade internkontrollpunkter per internkontrollområde, med angivelse av vilka åtgärder som ska vidtas under året.

1 – Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet

Internkontrollområdet syftar till att säkerställa rättssäkerhet och kontinuitet, genom följsamhet till väl fungerande processer och rutiner med ett professionellt bemötande. Det syftar även till att säkerställa följsamhet gentemot kommunens styrdokument, och framställande av korrekta beslutsunderlag.

Internkontrollpunkter

Kontroll av skälig svarstid i enlighet med offentlighetsprincipen

Nämnden har en framtagen tjänstegaranti med ramar för handläggning och kompensation till invånaren om handläggningen ej efterlever tjänstegarantin.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Invånaren får inte den service den är berättigad till enligt gällande lagstiftning	Löpande mot MEX- och Planavdelningen i form av kontroller av ärendebalanser.	Information och utbildning av medarbetare. Invånare får den av nämnden fastställda servicenivån.

Att vi inte följer delegationsordningen/rättssäkerheten sätts ur spel

Nämnden har en framtagen tjänstegaranti med ramar för handläggning och kompensation till invånaren om handläggning ej efterlever tjänstegarantin.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Beslut kan upphävas/ogiltigförklaras. Skadat förtroende både hos invånare och nämnd samt möjlig ekonomisk skada	Kontrollera efterlevnad av att beslut tas av rätt person samt att delegationen återrapporteras korrekt.	Att beslut fattas i enlighet med delegationsordningen.

Risk för att antagna beslut inte verkställs

Uppföljning görs av att tagna beslut har verkställts eller på annat sätt hanterats. Konsekvensen om detta skulle inträffa bedöms som allvarlig då verksamheten inte skulle arbeta med rätt saker eller mot fastställda mål.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Det finns risk för att tagna beslut inte verkställs eller att det finns tveksamheter om vad som är beslutat.	Löpande kontroll genom stickprov på verkställandet av tagna beslut.	Att tagna beslut har verkställts eller på annat sätt hanterats.

Risk att medarbetare inte känner till verksamhetens mål, hur dessa ska uppföljas, bearbetas och kommuniceras

Verksamhetens mål inkl. dess uppföljningar är hos medarbetare inte bearbetade, informerade eller kommunicerade. Skapar otydlighet kring vilka mål verksamheten arbetar för samt ineffektivitet gällande prioriteringar kring aktiviteter som ska ske för att uppnå satta mål.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Att inte nämndens mål inklusive dess uppföljningar är bearbetade, informerade eller kommunicerade i verksamheten	Kontroll av protokoll från ledningsgruppsmöten för att säkerställa att målen kontinuerligt bearbetas och implementeras i verksamheterna.	Verksamhetens kännedom om mål, aktiviteter och uppföljningar bidrar till förbättrade prioriteringar och beslut samt ger medarbetare delaktighet och förbättrat engagemang – som i sin tur leder till effektivare och lönsammare verksamhet.

Risk för att informationen är felaktig

Det finns risk för att informationen är felaktig, inte uppdaterad, bristfällig eller kan misstolkas. Kommunen hanterar och publicerar mycket information vilket medför en risk för felaktigheter. Det finns också flera informationskanaler in och ut vilket gör det svårare att få kontroll över hela informationsflödet.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Risk för att informationen är felaktig, inte uppdaterad, bristfällig eller kan misstolkas	Kontroll av att innehåll/information är uppdaterad genom stickprov av intranätets verksamhetsinformation "sidor" och norrtaalje.se verksamhetsinformation "sidor".	Aktuell och uppdaterad information på kommunens såväl interna som externa webbplatser.

2 - Internkontrollområde Informationssäkerhet

Internkontrollområdet syftar till att säkerställa att kommunen på ett tillfredsställande sätt hanterar informationssäkerhet på ett relevant sätt. I praktiken bygger detta bland annat på de lagkrav som GDPR (General Data Protection Regulation) ställer, att användare av system har korrekt behörighetsnivå samt att rutiner för IT-konsulter efterlevs i samband med systemutveckling eller systemuppgradering samt att kommunen verkar för rutiner som skyddar invånarnas integritet i data- och informationssystem. I internkontrollområdet inryms även säkerställande av att säkerhetsklassning av särskilda tjänstepersoner är genomförd.

Internkontrollpunkter

Kontroll av att personuppgifter inte finns i tjänstemäns e-post efter att den ska ha gallrats

Denna internkontrollpunkt handlar om att säkerställa att trygghet och arbetsmiljö för invånare i kommunen.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
GDPR-incident, brott mot sekretesslagstiftning och arkivlag.	Kontroll av åtföljsamhet av lagstiftning och interna riktlinjer, genomförs genom löpande stickprovskontroll med återsrapportering i delårsrapporter och årsredovisning.	Korrekt hantering av personuppgifter i E-post.

Kontroll av att verksamhetssystem har tecknade biträdesavtal

Denna internkontrollpunkt handlar om att säkerställa att personuppgifter hanteras på ett korrekt sätt.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Leverantörer till kommunen använder information och personuppgifter på ett otillbörligt sätt.	Kontroll av åtföljsamhet av lagstiftning och interna riktlinjer, genomförs genom löpande stickprovskontroll med återsrapportering i delårsrapporter och årsredovisning.	Samtliga system har biträdesavtal.

Risk för att system köps ute i verksamheter utan IT:s kännedom

System för samma hantering kan finnas i flera av kommunens verksamheter vilket innebär en onödig kostnad. Informationssäkerhet, drift och underhåll av systemet beaktas ej vid införskaffandet.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Avsaknad av systemdokumentation och samordning i anskaffandet.	Kontrollera att systemdokumentationerna till kommunens IT-system finns och att dessa är uppdaterade.	Samtliga system innehar en uppdaterad systemdokumentation och förvaltningsorganisation.

Risk för bristande hantering vid eventuell IT-attack

Risk för bristande hantering vid eventuell IT-attack, utslagning av server etc. Genom att identifiera och värdera eventuella risker samt ta fram preventiva åtgärder för dessa kan skadornas effekter reduceras betydligt.

Risk	Kontroll	Åtgärder/Önskad effekt
Avsaknad av kartläggning och förebyggande arbete i samband med incidenter.	Granskning av incidentprocessen för att se så att rutiner följs. Stickprov på uppföljning av avvikelser i processen.	Förbättrad IT-säkerhet

3 - Ekonomiska processer och hushållning av kommunens resurser

Internkontrollområdet syftar till att säkra kommunens tillgångar, en god ekonomisk hushållning och rättvisande redovisning. Det handlar exempelvis om att säkerställa att kommunens resurser används på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, att fakturor stämmer mot beställning och betalas i tid, att LOU (Lagen om offentlig upphandling) efterlevs. Säkerställande av att kommunen ianspråktar de bidrag och andra intäkter från stat och andra aktörer som kommunen är berättigad till.

Internkontrollpunkter

Fakturerings sker inte enligt plankostnadsavtal

För att bibehålla ett förtroende kring hanterandet av kommunala medel är det viktigt att intäkter som kan täcka kostnader debiteras.

Risk	Kontroll	Åtgärd/Önskad effekt
Att kommunen går miste om intäkter den har rätt till.	Löpande kontroll i ekonomiuppföljningen.	Information och utbildning till samtliga planarkitekter. Ökad god ekonomisk hushållning.

Risk för brister i redovisningen

Det finns risk för att redovisningen och underlagen till denna brister. Främst avser detta bokföringsorder, det finns också risk för brister i rättelser som inte kan härledas samt balanskonton som inte avstäms och analyserats regelbundet.

Risk	Kontroll	Åtgärd/Önskad effekt
Brister avseende bokföringsordrar	Kontroll av att rättelse och omföringar av bokföringsordrar har tillräckliga underlag och kan härledas till ursprunget.	Att rättelse och omföringar av bokföringsordrar har tillräckliga underlag och kan härledas till ursprunget.
Brister i avstämning av balanskonton	Samtliga balanskonton för respektive förvaltning kontrolleras mot underlag.	Att balanskonto stäms av regelbundet och mot korrekta underlag och analyseras.

Risk för att inköp inte sker enligt avtal samt antagna policys och riktlinjer

Det finns risk för att inköp inte sker enligt de avtal som kommunen tecknat. Samtliga avtal finns inte samlade i systemstöd och vilka avtal som tecknats kanske inte är känt av de som gör inköp. Det finns också risk för att tecknade avtal inte sägs upp i tid, omförhandlas eller förlängs då de återfinns på olika ställen och inte är samlade i systemstöd.

Risk	Kontroll	Åtgärd/Önskad effekt
Att inköp sker hos icke avtalade leverantörer	Kontroll att nämnden handlar enligt avtal där så krävs. Rapport från upphandlingen till verksamheter för samverkan i uppföljningen av eventuell avvikelse.	Införande av process och verktyg för en systematisk uppföljning och analysering av inköp. Full efterlevnad av rutin ger förtroende för kommunen och minskar risk för brister i LOU.
Att inköp inte sker i enlighet med antagna policys och riktlinjer	Stickprovsuppföljning av inköp hos utvalda leverantörskategorier.	Inköp i enlighet med antagna policys och riktlinjer.



Bilaga: Matris med samtliga internkontrollpunkter

Internkontrollpunkt kopplad till effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet.

Identifierad risk	Konsekvens (om risken inträffar)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod/ Frekvens	Konsekvens-skattning (1-5)			Riskskattning 1-5		
					Ekonomi	Förtroende	Individ	Sannolikhet	Riskvärde	Riskskala
Kontroll av skälig svarstid i enlighet med offentlighetsprincipen; Invånaren får inte den service den är berättigad till enligt lagstiftning	Risk för ekonomisk kompensation samt förtroendeskada	Efterlevnad Kontroller av ärendebalans inom MEX- och Planavd.	MEX- och Planchef	Uppföljning 2 gånger per år. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	5	3	1	12	3-75
Att vi inte följer delegationsordningen / rättssäkerheten sätts ur spel; Beslut kan upphävas/ogiltigförklaras.	Förtroende / ekonomisk	Efterlevnad Kontrollera att beslut tas av rätt person samt att delegationen återrapporteras korrekt inom Planavd.	Planchef	Uppföljning 2 gånger per år. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	5	4	1	13	3-75
Att tagna beslut inte verkställs; Det finns risk för att tagna beslut inte verkställs eller att det finns tveksamheter om vad som är beslutat	Förtroende / ekonomisk	Efterlevnad Kontrollera verkställandet av tagna beslut.	Kanslichef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll . Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	5	3	4	48	3-75

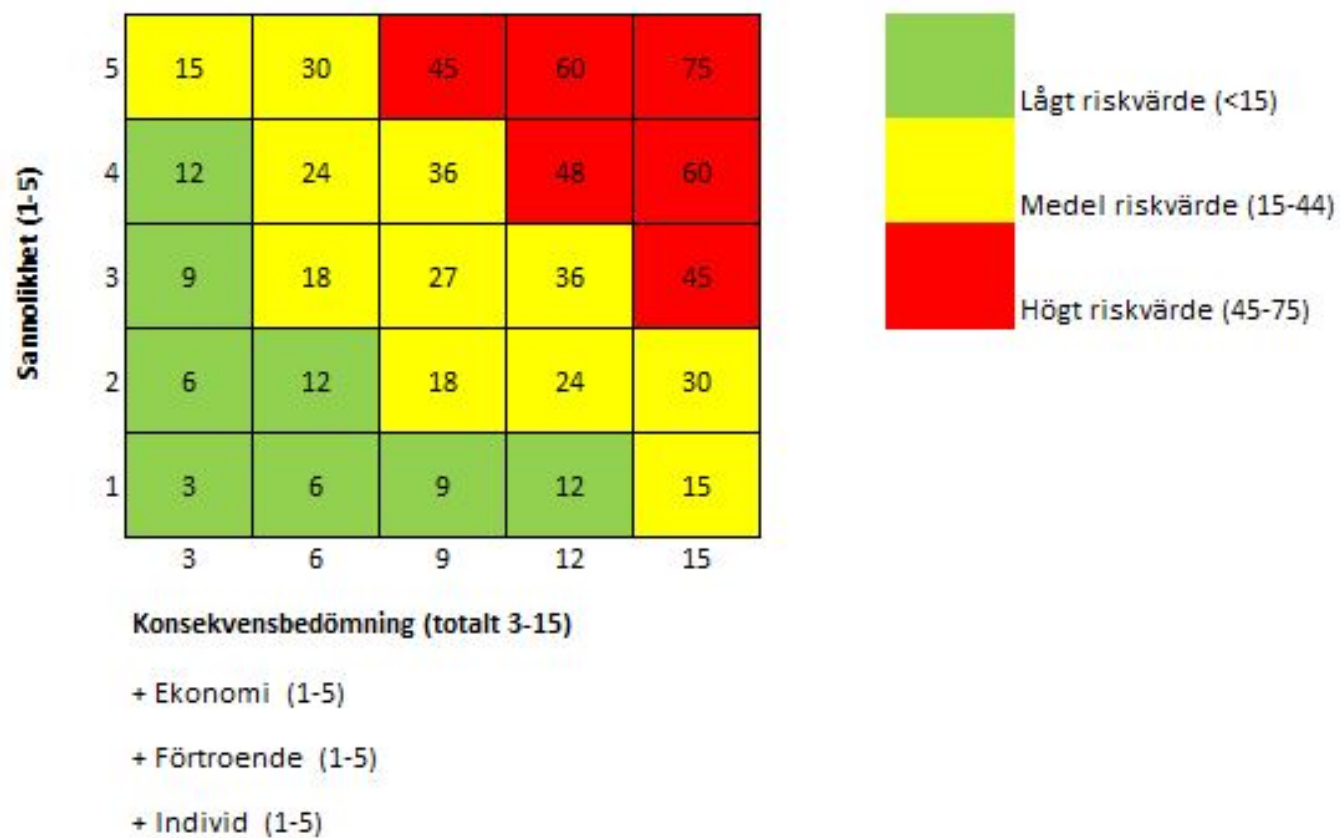
Identifierad risk	Konsekvens (om risken inträffar)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod/ Frekvens	Konsekvens-skattning (1-5)			Riskskattning 1-5		
					Ekonomi	Förtroende	Individ	Sannolikhet	Riskvärde	Riskskala
Risk att medarbetare inte känner till verksamhetens mål, hur dessa ska uppföljas, bearbetas och kommuniceras.	Förtroende / ekonomisk Attraktiv arbetsgivare	Efterlevnad Kontroll av verksamhetens mål inkl. dess uppföljningar är hos medarbetare bearbetade, informerade.	Verksamhetschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	2	4	3	3	27	3-75
Risk för att informationen är felaktig, inte uppdaterad, bristfällig eller kan misstolkas	Förtroende / ekonomisk / individuell	Efterlevnad Kontroll av att innehåll/information är uppdaterad genom stickprov av intranätets verksamhetsinformation "sidor" och norrtälje.se verksamhetsinformation "sidor".	Enhetschef Kommunikationsavd Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll planerade och kommunicerade från kommunikationsavd till respektive avdelning. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	2	4	4	3	30	3-75

Internkontrollpunkt kopplad till internkontrollområdet Informationssäkerhet.

Identifierad risk	Konsekvens (om risken inträffar)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod/ Frekvens	Konsekvens-skattning (1-5)			Riskskattning 1-5		
					Ekonomi	Förtroende	Individ	Sannolikhet	Riskvärde	Riskskala
GDPR-incident, brott mot sekretesslagstiftning och arkivlag.	Förtroende / ekonomisk Skadestånd	Körning av Vizzit	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom rapport (stödsystem Vizzit) från DSO, återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	5	5	4	2	28	3-75
Leverantörer till kommunen använder information och personuppgifter på ett otillbörligt sätt.	Förtroende / ekonomisk Skadestånd	Kontroll av åtföljsamhet av lagstiftning och interna riktlinjer,	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll med återrapportering till nämnd 3 gånger/år	3	5	5	3	39	3-75
Avsaknad av systemdokumentation och samordning i anskaffandet IT-system	Förtroende / ekonomisk / individuell	Kontrollera att systemdokumentation erna till kommunens IT-system finns och att dessa är uppdaterade.	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll, återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	2	2	4	32	3-75
Risk för bristande hantering vid eventuell IT-attack	Förtroende / ekonomisk / individuell	Granskning av incidentprocessen för att se så att rutiner följs.	Avdelningschef IT / DSO	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll, återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	3	3	3	4	36	3-75

Internkontrollpunkter kopplad till internkontrollområdet ekonomi och god ekonomisk hushållning

Identifierad risk	Konsekvens (om risken inträffar)	Kontrollmoment	Kontrollansvarig	Metod/ Frekvens	Konsekvens-skattning (1-5)			Riskskattning 1-5		
					Ekonomi	Förtroende	Individ	Sannolikhet	Riskvärde	Riskskala
Förlust av intäkter som skulle påverka kommunens ekonomi	Ekonomisk, missade intäkter	Löpande kontroll i ekonomiuppföljningen (denna kontrollpunkt är riktad till Plan.avd.)	Planchef	Avstämning en gång i kvartalet enligt debiteringstakt. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	5	4	3	2	24	3-75
Risk för brister i redovisningen; Brister avseende bokföringsordrar	Förtroende / ekonomisk	Kontroll av att rättelse och omföringar av bokföringsordrar har tillräckliga underlag och kan härledas till ursprunget.	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll, återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	5	4	3	4	48	3-75
Risk för brister i redovisningen; Brister i avstämning av balanskonton	Förtroende / ekonomisk	Samtliga balanskonton för respektive förvaltning kontrolleras och analyseras mot underlag.	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	3	4	1	3	24	3-75
Risk för att inköp inte sker enligt avtal samt antagna policys och riktlinjer; Att inköp sker hos icke avtalade leverantörer	Förtroende/ ekonomisk / individuell	Kontroll att vi handlar enligt avtal där så krävs. Rapport från upphandlingen till verksamheter för samverkan i uppföljningen av eventuell avvikelse.	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom rapport från upphandlingsavdelningen. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	5	3	5	60	3-75
Risk för att inköp inte sker enligt avtal samt antagna policys och riktlinjer; Att inköp inte sker i enlighet med antagna policys och riktlinjer	Förtroende/ ekonomisk / individuell	Stickprovsuppföljning av inköp hos utvalda leverantörskategorier.	Avdelningschef	Uppföljning löpande genom stickprovskontroll. Återrapportering till nämnd 3 gånger /år.	4	5	4	4	52	3-75



Matrisen påvisar fördelningen av hur högt riskvärde samtliga Internkontrollpunktern har. Höga riskvärden indikerar att åtgärder behöver vidtas proaktivt.